

ROLUL SCORURILOR NON-INVAZIVE ÎN DIAGNOSTICUL FIBROZEI LA PACIENȚII CU BOALA FICATULUI GRAS ASOCIATE DEREGLĂRILOR METABOLICE

Felicia Darii

Conducător științific: Olga Tagadiuc

Catedra de biochimie și biochimie clinică, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Boala ficatului gras asociată dereglărilor metabolice (MAFLD) reprezintă o patologie hepatică cu prevalență crescută, care determină o povară pentru sistemul de sănătate la nivel global. MAFLD constă dintr-un spectru de afecțiuni progresive ale bolii hepatice, pornind de la steatoză simplă, până la steatohepatită, fibroză, ciroză și carcinom hepatocelular. Luând în considerare lipsa unor ghiduri pentru screening-ul MAFLD, majoritatea pacienților sunt diagnosticați tardiv cu forme avansate ale bolii. **Scopul lucrării.** Scopul studiului este de a determina rolul scorurilor diagnostice non-invazive utilizate în identificarea pacienților MAFLD cu fibroza hepatică. **Material și metode.** A fost realizată o sinteză a literaturii publicate în perioada 2020-2023, în bazele de date PubMed și ScienceDirect, precum și din Biblioteca Științifică Medicală „Nicolae Testemițanu”. **Rezultate.** Fibroza hepatică reprezintă un marker important de prognostic al MAFLD. Biopsia este considerată metoda standard de aur pentru determinarea fibrozei hepatice, dar aceasta este o procedură invazivă. Identificarea grupurilor de pacienți cu risc crescut pentru fibroză cu ajutorul scorurilor diagnostice non-invazive permite stabilirea unor strategii eficiente de screening. Mai multe scoruri non-invazive au fost dezvoltate și validate pentru a prezice riscul de fibroză hepatică în MAFLD. Indicele de fibroză-4, scorul de fibroză NAFLD, FibroTest și scorul de fibroză Hepamet sunt printre cele mai recomandate teste, având în vedere costul redus și accesibilitatea lor în practica clinică. **Concluzii.** Pacienții cu boala ficatului gras asociată dereglărilor metabolice și fibroză hepatică au un risc crescut de progresie a bolii. Scorurile non-invazive reprezintă o metodă utilă pentru detectarea precoce și evaluarea severității fibrozei la pacienții cu MAFLD. **Cuvinte-cheie:** boala ficatului gras asociată dereglărilor metabolice, scoruri non-invazive, fibroză hepatică.

THE ROLE OF NON-INVASIVE SCORES FOR FIBROSIS DIAGNOSIS IN PATIENTS WITH METABOLIC ASSOCIATED FATTY LIVER DISEASE

Felicia Darii

Scientific adviser: Olga Tagadiuc

Department of Biochemistry and Clinical Biochemistry, Nicolae Testemițanu University

Background. Metabolic-associated fatty liver disease (MAFLD) is liver disease with high prevalence that determines an increasing health burden worldwide. It consists of a spectrum of progressive stages of liver disease, starting from simple steatosis, evolving into steatohepatitis, fibrosis, cirrhosis and hepatocellular carcinoma. Considering the lack of guidelines for MAFLD screening, most of the patients are belatedly diagnosed with advanced disease. **Objective of the study.** The aim of the study was to determine the role of non-invasive diagnosis scores used to identify MAFLD patients with liver fibrosis. **Material and methods.** It was performed a synthesis of the literature published between 2020-2023, from PubMed and ScienceDirect databases, as well as the Medical Scientific Library of „Nicolae Testemițanu” State University of Medicine and Pharmacy. **Results.** Liver fibrosis is an important prognosis marker in MAFLD. Biopsy has been considered the gold-standard method for measuring liver fibrosis, but it is an invasive procedure. The identification of high-risk patients through non-invasive diagnostics allows the establishment of effective screening strategies. Several non-invasive scoring systems have been developed and validated to predict the risk of liver fibrosis in MAFLD. The Fibrosis-4 index, NAFLD Fibrosis Score, FibroTest and Hepamet fibrosis score are among the most widely recommended tests given their low cost and accessibility in clinical practice. **Conclusion.** Patients with metabolic-associated fatty liver disease and liver fibrosis have a high risk for progressing. The non-invasive scores are useful methods early detection and evaluation of the severity of hepatic fibrosis in MAFLD patients. **Keywords:** metabolic-associated fatty liver disease, non-invasive scores, liver fibrosis.